

Odprta znanost & ERC

Zahteve praks odprte znanosti za projekte ERC

● **MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Pripravljeno na podlagi predavanj:

mag. Miro Pušnik, <https://video.arnes.si/watch/c5y6122mdvkv>

dr. Mojca Kotar, https://www.uni-lj.si/raziskovalno_in_razvojno_delo/odprta_znanost/prihodnji_dogodek/ (dogodek 29.6.2023)

OpenAire, 7th Horizon Europe Open Science requirements in practice (<https://www.youtube.com/watch?v=wcuuW-cWEIM>, 22.11.2024)

Odprta znanost

- Znanstvenoraziskovalno delo, ki temelji na **transparentnosti**, **sodelovanju** in **deljenju rezultatov** znanstvenih raziskav v raziskovalni skupnosti in splošni javnosti.
- Osnovni postulat: **Odprto, kolikor je mogoče, in zaprto, kolikor je potrebno.**

ZAHTEVE ODPRTE ZNANOSTI V OBZORJU EVROPA

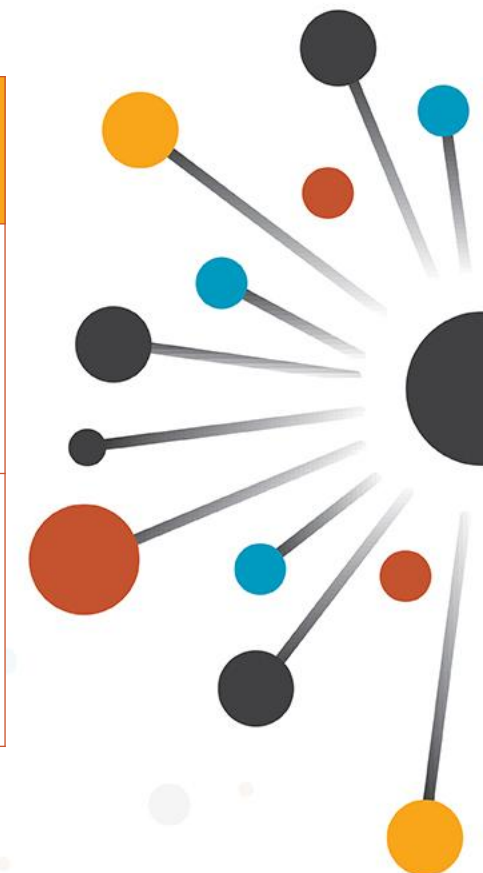
Zahteve odprte znanosti v Obzorju Evropa 21-27

ZAHTEVE ODPRTE ZNANOSTI			Opomba
UPRAVLJANJE S PODATKI OZ. NAČRTI RAVNANJA Z RAZISKOVALNIMI PODATKI	NRRP - Data Management Plan (DMP)	OBVEZNO	Eden prvih rezultatov projekta (<i>deliverable</i>).
PONOVNA UPORAVA N PREVERLJIVOST REZULTATOV RAZISKAV	Informacije o rezultatih, orodjih, instrumentih itn. ter dostop do podatkov, za validacijo raziskave.	OBVEZNO	Upoštevanje načel FAIR.
ODPRTO DELJENJE REZULTATOV RAZISKAV, PREKO REPOZITORIJEV	Odprti dostop do publikacij, podatkov, programske opreme, modelov, algoritmov itn. > vseh rezultatov raziskav.	OBVEZNO	Obvezno za objave, po principu „odprto kolikor mogoče, zaprto kolikor potrebno“. <i>Priporočljivo za vse ostale rezultate.</i>
ZGODNJE DELJENE RAZISKAV, PODATKOV ITN.	Pred-registracije, registracijska poročila, arhiviranje nerecenziranih verzij objav int.	PRIPOROČLJIVO	
SODELOVANJE V ODPRTIH RECENZIJSKIH POSTOPKIH	Objava prispevkov v odprtih revijah ali platformah.	PRIPOROČLJIVO	Kot npr. Open Reserach Europe (ORE).
OBČANSKA ZNANOSTI	Vključevanje metod občanske znanosti v raziskovalno delo.	PRIPOROČLJIVO	Kot npr. crowd-sourcing, vključevanje v načrtovanje raziskav itn.

Grant Agreement

- Izbrani projekti se v GRANT AGREEMENTU zavežejo k zahtevam ODPORTE ZNANOSTI:

ODPRTI DOSTOP TO ZNANSTVENIH PUBLIKACIJ	UPRAVLJANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI
Upravičenec <u>mora</u> zagotoviti odprti dostop do recenziranih znanstvenih objav, ki so rezultat projekta.	Upravičenec <u>mora</u> odgovorno <u>upravljati</u> z digitalnimi raziskovalnimi podatki, ki nastanejo tekom raziskave, <u>skladno z načeli FAIR.</u>
Repozitoriji Licence in avtorskopravna vprašanja Ponovna uporaba podatkov in metapodatkov Upravičeni stroški za odprti dostop	Načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki (NNRP) Repozitoriji Licence in izjeme Ponovna uporaba podatkov in metapodatkov

Open Science

Open science: open access to scientific publications

The beneficiaries **must ensure open access to peer-reviewed scientific publications** relating to their results. In particular, they must ensure that:

- at the latest at the time of publication, a machine-readable electronic copy of the published version or the final peer-reviewed manuscript accepted for publication, is deposited in a trusted repository for scientific publications
- immediate open access is provided to the deposited publication via the repository, under the latest available version of the Creative Commons Attribution International Public Licence (CC BY) or a licence with equivalent rights; for monographs and other long-text formats, the licence may exclude commercial uses and derivative works (e.g. CC BY-NC, CC BY-ND) and
- information is given via the repository about any research output or any other tools and instruments needed to validate the conclusions of the scientific publication.

Beneficiaries (or authors) must retain sufficient intellectual property rights to comply with the open access requirements.

Metadata of deposited publications must be open under a Creative Common Public Domain Dedication (CC 0) or equivalent, in line with the FAIR principles (in particular machine-actionable) and provide information at least about the following: publication (author(s), title, date of publication, publication venue); Horizon Europe or Euratom funding; grant project name, acronym and number; licensing terms; persistent identifiers for the publication, the authors involved in the action and, if possible, for their organisations and the grant. Where applicable, the metadata must include persistent identifiers for any research output or any other tools and instruments needed to validate the conclusions of the publication.

Only publication fees in full open access venues for scientific publications are eligible for reimbursement.

Open science: research data management

The beneficiaries **must manage the digital research data generated in the action ('data') responsibly**, in line with the FAIR principles and by taking all of the following actions:

- **establish a data management plan ('DMP')** (and regularly update it)
- as soon as possible and within the deadlines set out in the DMP, deposit the data in a trusted repository; if required in the call conditions, this repository must be federated in the EOSC in compliance with EOSC requirements
- as soon as possible and within the deadlines set out in the DMP, ensure open access — via the repository — to the deposited data, under the latest available version of the Creative Commons Attribution International Public License (CC BY) or Creative Commons Public Domain Dedication (CC0) or a licence/dedication with equivalent rights, following the principle 'as open as possible as closed as necessary', unless providing open access would in particular:
 - be against the beneficiary's legitimate interests, including regarding commercial exploitation, or
 - be contrary to any other constraints, in particular the EU competitive interests or the beneficiary's obligations under this Agreement; if open access is not provided (to some or all data), this must be justified in the DMP
- provide information via the repository about any research output or any other tools and instruments needed to re-use or validate the data.

Metadata of deposited data must be open under a Creative Commons Public Domain Dedication (CC 0) or equivalent (to the extent legitimate interests or constraints are safeguarded), in line with the FAIR principles (in particular machine-actionable) and provide information at least about the following: datasets (description, date of deposit, author(s) and embargo); Horizon Europe or Euratom funding; grant project name, acronym and number; licensing terms; persistent identifiers for the dataset, the authors involved in the action, and, if possible, for their organisations and the grant. Where applicable, the metadata must include persistent identifiers for related publications and other research outputs.

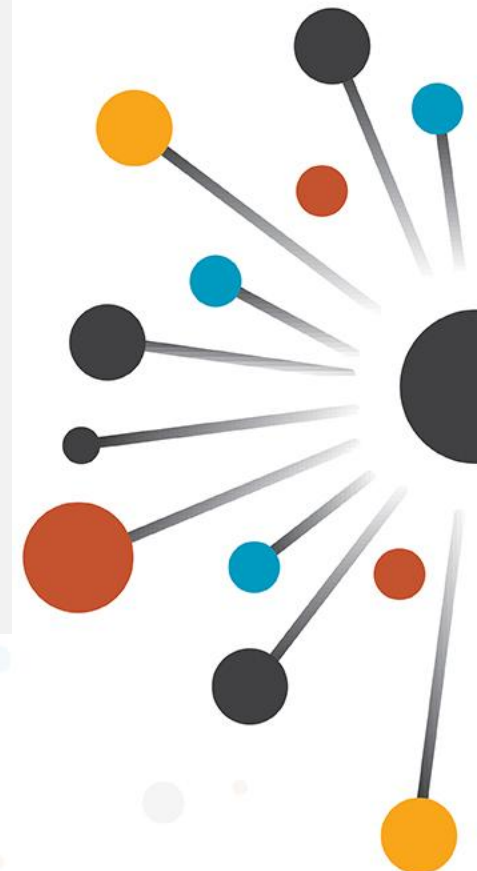

Open science: additional practices

Where the call conditions impose additional obligations regarding open science practices, the beneficiaries must also comply with those.

Where the call conditions impose additional obligations regarding the validation of scientific publications, the beneficiaries must provide (digital or physical) access to data or other results needed for validation of the conclusions of scientific publications, to the extent that their legitimate interests or constraints are safeguarded (and unless they already provided (open) access at publication).

Where the call conditions impose additional open science obligations in case of a public emergency, the beneficiaries must (if requested by the granting authority) immediately deposit any research output in a trusted repository and provide open access to it under a CC BY licence, a Public Domain Dedication (CC 0) or equivalent. As an exception, if the access would be against the beneficiaries' legitimate interests, the beneficiaries must grant non-exclusive licenses —under fair and reasonable conditions— to legal entities that need the research output to address the public emergency and commit to rapidly and broadly exploit the resulting products and services at fair and reasonable conditions. This provision applies up to four years after the end of the action (see Data Sheet, Point 1).

ZAHTEVE ODPRTE ZNANOSTI V PRAKSI

UPRAVLJANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

**MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Ravnanje z raziskovalnimi podatki

Kako boste ravnali s svojimi podatki zapišete v NRRP:

- Načela FAIR.
- Trajni identifikatorji digitalnih objektov – PID.
- Zaupanja vredni repozitoriji.
- Odprte licence.
- Odprte objave (in izjeme).
- Stroški.

To je tudi prvi
rezultat vašega
projekta!

Ravnanje z raziskovalnimi podatki

- Upravičenci morajo z raziskovalnimi podatki, ustvarjenimi v okviru projekta, ravnati odgovorno, skladno s **FAIR ukrepi** in po načelu „**odprto kolikor mogoče, zaprto kolikor nujno**“.
- **Zahtevana sta dva pogoja:**
 - Vzpostavitev in redno posodabljanje **NRRP** – Načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki.
 - Shramba in arhiviranje podatkov v zaupanja vrednem repozitoriju:
 - ❖ V najkrajšem možnem času in skladno z NRRP (repozitorij usklajen z EOSC).
 - ❖ Odprti dostop do podatkov v repozitoriju, skladen z odprto licenco (CC BY, CC0 ali enakovredne) po načelu „odprto kolikor mogoče, zaprto kolikor nujno“.
 - ❖ V repozitoriju zagotoviti informacije o kakršnih koli drugih rezultatih, orodjih in instrumentih potrebnih za validacijo in ponovno uporabo podatkov (reproducibility).

NRRP – Načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki

- **NRRP** je del metodologije projekta, saj dobro pripravljen načrt omogoča učinkovitejšo in kakovostnejše delo, povečuje varnost informacij in podatkov. NRRP naj:
 - bo formalni, a **živ*** dokument.
 - opisuje vse vidike življenjskega cikla podatkov za celotno trajanje projekta – pred, med in po.
- **NRRP se oddaja:**
 - Prva oddaja določena v Grant Agreement, običajno v roku 6 mesecev od podpisa pogodbe.
 - Potrebno obvezno ažurirati pri projektih, ki trajajo dlje kot 12 mesecev.
 - Obvezno ažurirati ob koncu projekta (priporočilo: pregled NRRP in primerjavo z dejanskim stanjem).
- **ŽIV DOKUMENT** pomeni, da se tekom izvajanja projekta lahko SPREMENI (ažurira, dopolni), še posebej pri:
 - nastanku novih podatkov,
 - spremembi v načinu dostopanja do podatkov,
 - spremembi digitalnega skrbništva,
 - spremembi doseganje ciljev,
 - spremembi internih politik.
- NRRP naj bo odprto dostopen pod odprto licenco (CC BY), razen v izjemnih primerih.

NRRP - priprava

- NRRP lahko sestavite sami ali pa uporabite katero izmed predlog oz. dobrih praks:
 - <https://riojournal.com/>
 - <https://dmponline.dcc.ac.uk/>
 - <https://elixir-si.ds-wizard.org/>
 - <https://catalogue.openaire.eu/service/openaire.argos/overview>
 - ARISova predloga (SLO projekti): https://www.aris-rs.si/sl/obvestila/24/inc/3/NRRP_obrazec.pdf
- Evropska komisija je pripravila predlogo za NRRP, ki jo lahko uporabite. Dosegljiva je na portalu „Funding & Tender Opportunities“:
 - Gre za skupek 42 vprašanj v zvezi z zagotavljanjem hrambe in dostopa do (meta)podatkov.
 - Uporaba te predloge ni obvezna, je pa priporočljiva.
 - Prevod predloge NRRP je na voljo na: <https://dirrodata.ctk.uni-lj.si/wp-content/uploads/2022/01/dmphe-prevod.pdf> (CTK pripravil slovenski prevod).
- Več o pripravi NRRP na splošno je na voljo: <https://scienceeurope.org/our-priorities/research-data/research-data-management/>

Deljenje po načelih FAIR

- Načela FAIR se v odprti znanosti uporabljajo za deljenje vseh raziskav, a so še posebej pomembna pri deljenju raziskovalnih podatkov.
- FAIRifikacija je proces pretvorbe podatkov v obliko, ki je skladna z načeli FAIR.
- Ključno za dosego ustreznega nivoja FAIR je:
 - Ustrezni metapodatki,
 - Uporaba ustreznih, zaupanja vrednih repozitorijev,
 - Uporaba ustreznih geslovnikov in ontologij,
 - Uporaba ustreznih licenc.

Načela FAIR

<u>F</u>INDABLE zagotavljanje najdljivosti	<u>A</u>CCESIBLE zagotavljanje dostopnosti
<i>(meta)podatki morajo biti enostavno najdljivi, tako s strani fizičnih uporabnikov kot iskalnih algoritmov</i>	<i>(meta)podatki morajo biti dostopni, vključno z morebitnimi postopki avtentikacije in avtorizacije</i>
F1. (Meta)podatki so opremljeni s PID. F2. Podatki so opisani z obogatenimi metapodatki (glej R1). F3. Metapodatki vsebujejo enoličen identifikator, ki jih opisujejo (npr. spletno povezavo). F4. (Meta)podatki so indeksirani v bibliografskih indeksih, ki omogočajo iskanje.	A1. (Meta)podatki so dostopni z uporabo pripadajočih identifikatorjev po standardnih komunikacijskih protokolih. A1.1. Protokol je odprt, brezplačen in univerzalen. A1.2. Protokol omogoča avtentikacijo in avtorizacijo, kjer potrebno. A2. Metapodatki so dostopni tudi po tem, ko podatki niso več na voljo.
<u>I</u>NTEROPERABLE zagotavljanje interoperabilnosti	<u>R</u>EUSEABLE zagotavljanje ponovne uporabe
<i>(meta)podatki morajo biti integrirani z drugimi podatki in omogočati uporabo aplikacij za potrebe analiz, hrambe in procesiranja</i>	<i>(meta)podatki morajo biti dobro opisani, da omogočajo ponovljivost ali ponovno uporabo</i>
I1. (Meta)podatki so zapisani v formalnem, splošno dostopnem in široko uporabljanem jeziku za razširjanje znanja. I2. (Meta)podatki uporabljajo geslovnike, ki sledijo načelom FAIR. I3. (Meta)podatki vključujejo tudi sklice tudi na druge (meta)podatke.	R1. (Meta)podatki so bogato opisani z ustreznimi atributi. R1.1. (Meta)podatki so opremljeni z ustrezno licenco. R1.2. Izvor (meta)podatkov je natančno opisana. R1.3. (Meta)podatkov izpolnjujejo uveljavljene standarde na posameznem raziskovalnem področju.

Trajni identifikatorji (digitalnih) objektov

- PID (=PERSISTENT IDENTIFIER) predstavlja enolično in trajno povezavo do različnih digitalnih in ne-digitalnih objektov (npr. raziskovalni podatki, objave, ampak tudi raziskovalci afilacije itn.)
- PIDi so ključni pri zagotavljanju najdljivosti in trajnega dostopa do rezultatov raziskav.
- Poznamo različne PIDE,
 - za digitalne objekte se pogosto uporablja DOI (Digital Object Identifier),
 - dodatno še Handle, ARK (Archival Resource Key), PURL (Persistent Uniform Resource Locator), URN (Universal Resource Name).

ODPRTI DOSTOP DO ZNANSTVENIH PUBLIKACIJ

 **MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Odprte objave

- V Grant Agreementu se upravičenci **zavežejo** k odprtem objavljanju.
- Upravičenci projektov Obzorje Evropa **morajo** zagotoviti odprti dostop do recenziranih znanstvenih publikacij (članki, monografije, ostale publikacije), ki se nanašajo na njihove rezultate.
- **Zlasti morajo zagotoviti:**
 - Da sta najpozneje ob objavi strojno berljiva elektronska kopija objavljanje različice članka (VoR, Version of Record) ali končni recenzirani rokopis (AAM, Author Accepted Manuscript), sprejet za objavo, shranjena v zaupanja vrednem repozitoriju za znanstvene publikacije.
 - Takojšen odprt dostop do članka, označenega z odprto licenco (npr. CC BY ali z enakovredno) v repozitoriju.
 - Pri odprti objavi monografije ali ostalih obsežnejših publikacij se lahko uporabi odprta licenca, ki omejuje nadaljnjo komercialno uporabo ali izpeljava dela (npr. CC BY-NCM, CC BY-ND).

Odprte objave

- Upravičenci lahko članke objavijo na **kakršen koli način**, ki omogoča izpolnjevanje obveznosti **takojšnje odprtosti** in sicer v:
 - **Odprto** dostopnih revijah, brez naročnine.
 - **Odprtih** založniških platformah.
 - **Naročniških revijah**, v celoti odprta z naročnino.
 - **Hibridnih revijah**, samo posamezni članki odprti z naročnino.

Odprte objave

- Vsi stroški, povezani z odprto znanostjo – tudi z objavljanjem v odprtem dostopu - so **upravičeni**.
- **Izjema:** Plačilo APC pri **hibridnih revijah** ni upravičen strošek v Obzorju Evropa!
- **Kako vem, kakšna je moja revija oz. kako izberem „pravo“:**
 - Open policy finder (prej Sherpa Romeo): <https://openpolicyfinder.jisc.ac.uk/>
 - Directory of Open Access Journals – DOAJ: <https://doaj.org/>

Odprte objave z odprtimi recenzijskimi postopki

- Priporočena praksa znotraj Obzorja Evropa je sodelovanje v ODPRTIH recenzijskih postopkih oz. OPEN PEER-REVIEW.
- Kako točno to poteka je enostavno preizkusiti na portalu Open Reserach Europe: <https://open-research-europe.ec.europa.eu/>

Natančna predstavitev celotnega sistema delovanja ORE:
<https://video.arnes.si/watch/068zxszs1kbb>

**ORE ni indeksiran
v WoS!**

**MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Dodatni vir iz ERC: <https://erc.europa.eu/sites/default/files/2024-12/Open-Research-Europe-short-introduction-for-ERC-grantees.pdf>

OB STRANI

Kateri odprti dostop?

ZELENI ODPRTI DOSTOP: članek objavljen v odprti ali naročniški/zaprta reviji in shranjen v repozitoriju

- ✓ Brez stroškov za avtorja
- ✓ VoR (© 2025 avtorji)
- ✓ Obzorje Evropa: Author Accepted Manuscript - AAM: © 2025 Authors, CC BY 4.0
- ✓ shranjen v repozitoriju, celotno besedilo tako na voljo, brez embarga

ZLATI ODPRTI DOSTOP: odprto dostopne revije

- ✓ Morebitno plačilo APC, upravičen strošek
- ✓ VoR (© 2025 avtorji, CC BY 4.0)
- ✓ Creative Commons licence omogočajo shranjevanje VoR verzije v repozitoriju, celotno besedilo takoj na voljo, ponovna uporaba odvisna od licence

HIBRIDNE REVIJE: posamezni članki odprto dostopni v naročniških/zaprta revijah

- ✓ Plačilo APC, ni upravičen strošek v Obzorju Evropa!
- ✓ VoR (© 2025 avtorji, CC BY 4.0)
- ✓ Creative Commons licence omogočajo shranjevanje VoR verzije v repozitoriju, celotno besedilo takoj na voljo, ponovna uporaba odvisna od licence

Glede APC vavčerjev

OB STRANI

Tudi ko APC ni upravičen strošek znotraj Obzorja Evropa, **se jih lahko poravna iz drugih sredstev:**

- APC vavčerji
- „lastna sredstva“ (sredstva institucije)

Kako do APC vavčerja?

- Institucije sklepajo ti. preoblikovalne pogodbe, preko katerih je na voljo letno (omejeno) število vavčerjev pri izbranih založnikih. Seznam: <https://odprteobjave.si/tabela/>

Če na instituciji ne dobite odgovora, ali z njim niste zadovoljni, pomoč obstaja:

- Odprta knjižnica (kontakti): <https://odprta-knjiznica.si/storitve/odprte-objave/>
- Splošne informacije o postopkih: <https://odprteobjave.si/>

Uporaba licenc

- Pri deljenju rezultatov raziskav po načelih FAIR je nujno potrebno, da objavam, podatkom, metapodatkom in drugim rezultatom raziskav **dodelimo ustrezno licenco, ki omogoča ponovno uporabo.**
- Creative Commons (sl. Ustvarjalna gmajna) je ameriška neprofitna organizacija, ki razvija sistem brezplačnih, standardiziranih avtorskopравnih licenc, s katerimi avtorji podelijo javnosti pravico do deljenja in uporabe njihovega ustvarjalnega dela pod pogoji, ki jih postavijo sami, v znanosti pa se uporabljajo za licenciranje znanstvenih objav, raziskovalnih podatkov in metapodatkov.
- Pri uporabi odprtih licenc za programsko kodo uporabimo eno izmed licenc, ki jih priznava Open Source Initiative: <https://opensource.org/licenses/>

Licence Creative Commons

1. CC0: No rights reserved – Brez pridržanih pravic

S to licenco se avtorji odpovejo vsem pravicam ter jih popolnoma prepustijo javni domeni, tako da jih lahko drugi uporabljajo, izboljšujejo in spreminjajo brez omejitev avtorskega prava ali pravil podatkovnih baz.

Vse ostale licence CC zahtevajo navedbo avtorstva:

2. CC BY: Attribution – Priznavanje avtorstva

Navedba avtorjev, a ne na način, iz katerega bi bilo mogoče sklepati, da avtorji promovirajo uporabnike ali njihove delo.

3. CC BY-SA: Attribution-ShareAlike – Priznanje avtorstva-Deljenje pod enakimi pogoji

Uporabniki lahko kopirajo, distribuirajo, prikazujejo in spreminjajo delo, vse dokler distribucija in spreminjanje potekata pod enakimi pogoji ter ob omembi izvirnega avtorstva.

4. CC BY-NC: Attribution-NonCommercial – Priznanje avtorstva-Nekomercialno

Uporabniki lahko kopirajo, distribuirajo, prikazujejo in spreminjajo delo v kakršnekoli namene razen komercialnih, uporabniki pa morajo navesti avtorje.

5. CC BY-ND: Attribution-NoDerivatives – Priznanje avtorstva-Brez predelav

Uporabniki lahko kopirajo, distribuirajo in prikazujejo samo izvirne kopije dela ob omembi izvirnega avtorstva.

6. CC BY-NC-SA: Attribution-NonCommercial-ShareAlike – Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji

Uporabniki lahko kopirajo, distribuirajo, prikazujejo in spreminjajo delo v nekomercialne namene, vse dokler distribucija in spreminjanje potekata pod enakimi pogoji ter ob omembi izvirnega avtorstva.

7. CC BY-NC-ND: Attribution-NonCommercial-NoDerivatives – Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Uporabniki lahko kopirajo, distribuirajo in prikazujejo samo izvirne kopije dela v nekomercialne namene in ob omembi izvirnega avtorstva.

Pravica do sekundarnega publiciranja

Ti. pravica do sekundarnega publiciranja je bila 2025 dodana v krovni zakon ZZRiD, 5. in 6. odstavek 41. člena:

(6) Če izvajalec znanstvenoraziskovalne dejavnosti oziroma raziskovalci pravic individualno **ne upravljajo** v skladu s **prvim odstavkom tega člena**, lahko raziskovalec ali izvajalec znanstvenoraziskovalne dejavnosti rezultate znanstvenoraziskovalne dejavnosti objavi oziroma da na voljo javnosti v javnem repozitoriju z odprtim dostopom, takoj potem, ko je rezultat raziskave sprejet v objavo, **pri čemer je treba ustrezno navesti raziskovalca in vir prve objave.**

(7) Pogodbena določila, ki so v nasprotju s prejšnjim odstavkom, so nična.

(1) V okviru raziskav, sofinanciranih z **javnimi viri najmanj v višini 50 %**, mora financer zahtevati, izvajalec znanstvenoraziskovalne dejavnosti pa **zagotoviti odprt dostop** do vseh recenziranih znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov ter drugih rezultatov raziskav. Izvajalec znanstvenoraziskovalne dejavnosti oziroma raziskovalci **morajo to obveznost upoštevati tudi pri individualnem upravljanju s pravicami intelektualne lastnine**, tako, da si pridržijo ustrezen obseg pravic, potreben za izpolnjevanje obveznosti iz tega odstavka.

OB
STRANI

Kaj zares omogoča?

Omogoča, da se raziskovalni članki in z njimi povezani raziskovalni podatki, lahko pa tudi drugi rezultati raziskav, v primeru, ko **založnik ne omogoča takojšnjega odprtega dostopa, objavijo odprto dostopno v ustreznem repozitoriju z odprtim dostopom.**

Kdo vam lahko pomaga?

Center za avtorskopravna vprašanja: <https://odprta-knjiznica.si/storitve/avtorskopravna-vprasanja/> (ne glede na vašo matično institucijo!)

MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK
Obzorje Evropa

Zaupanja vredni repozitoriji

Zaupanja vredni repozitoriji so:

- Certificirani (npr. CoreTrustSeal, DIN 31644, ISO 16363 itn.)
- Področni repozitoriji, ki so priznani in se uporabljajo na določenem znanstvenem področju
- Splošni in institucionalni repozitoriji, ki imajo značilnosti zaupanja vrednih repozitorijev

Imenik: <https://www.re3data.org/>

- Zaupanja vredni repozitoriji imajo določene **funkcionalnosti, ki omogočajo FAIR** deljenje podatkov in druge tehnične/organizacijske zahteve za shrambo in uporabo.

Smernice za npr. podatkovni repozitorij: <https://guidelines.openaire.eu/en/latest/>

- Rezultati projektov financiranih s strani Obzorje Evropa **morajo** biti shranjeni v repozitorij, ki je usklajen z zahtevami in standardi EOSCa (European Open Science Cloud): <https://eosc.eu/eosc-about>

**MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Odprte objave - izjeme

- Izjeme pri odprtem deljenj se nanašajo večinoma na deljenje raziskovalnih podatkov.
- Upravičencem **NI POTREBNO** zagotoviti odprtega dostopa do podatkov, v primerih:
 - Odprt dostop do podatkov ogroža zakonite interese upravičenca, vključno s komercialnim izkoriščanjem (npr. patenti).
 - Odprt dostop do podatkov je v nasprotju s kakršnimi koli drugimi omejitvami, zlasti s konkurenčnimi interesi EU ali obveznostmi upravičenca po pogodbi o financiranju.
- **Omejitev dostopa (za vse ali del podatkov) morajo biti utemeljene v NRRP.**

PODPORA

Mednarodna podpora

EUROPEAN OPEN SCIENCE CLOUD - EU Node	OPEN RESERACH EUROPE	ZENODO	OPENAIRE	FAIR IMPACT
A European platform and information gateway to explore, engage, and enrich your research collaborations.	... a „publishing“ platform, where: - articles are published open access under a CC-BY license; - the publishing and peer-review processes are fully transparent; - where authors include detailed descriptions of methods and to provide full and easy access to the source data.	... a general-purpose open repository for: research papers, data sets, research software, reports, and any other research related digital artefacts.	OpenAIRE ensures a permanent open scholarly communication infrastructure to support European research.	FAIR-Impact project supports the implementation of FAIR-enabling practices, tools and services across scientific communities.
https://open-science-cloud.ec.europa.eu/	https://open-research-europe.ec.europa.eu/	https://zenodo.org/	https://www.openaire.eu/	https://fair-impact.eu/

Nacionalna podpora

Projekt Spoznaj - <https://projekt-spoznaj.si/> + **NOVIČNIK!**

[Arhiv usposabljanj in izobraževanj](#)
[Podporna skupina podatkovnih skrbnikov](#)

Odprta knjižnica - <https://odprta-knjiznica.si/> in generalno CTK UL!

Odprta knjižnica

Center za zagotavljanje kakovosti v znanstvenem komuniciranju

Center je namenjen znanstvenoraziskovalni skupnosti in drugim javnostim. Spodbuja in podpira uporabo praks odprte znanosti pri raziskavah ter vključevanje javnosti v procese znanstvenoraziskovalnega dela. Nastal je v okviru ukrepa 6.2.1/4 (Znanje in veščine za odprto znanost) Akcijskega načrta za odprto znanost, izvajalci v okviru ukrepa pa so Univerzitetna knjižnica Maribor Univerze v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Univerze na Primorskem, Univerzitetna knjižnica Univerze v Novi Gorici ter Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani.

Vse storitve so brezplačne.

Pogosta vprašanja

Pošljite vprašanje

Novice

Odprto objavlanje

Podpora in svetovanje pri odprtih objavah znanstvenih del.

Avtorskoppravna vprašanja

Svetovanje pri odprtih objavah in deljenju rezultatov raziskav.

Ravnanje z raziskovalnimi podatki

Podpora in svetovanje pri odgovornem ravnanju z raziskovalnimi podatki.

Vrednotenje in ocenjevanje znanstveno-raziskovalnega dela

Svetovanje pri uvajanju in izvajanju vrednotenja in ocenjevanja znanstveno-raziskovalnega dela.

**MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

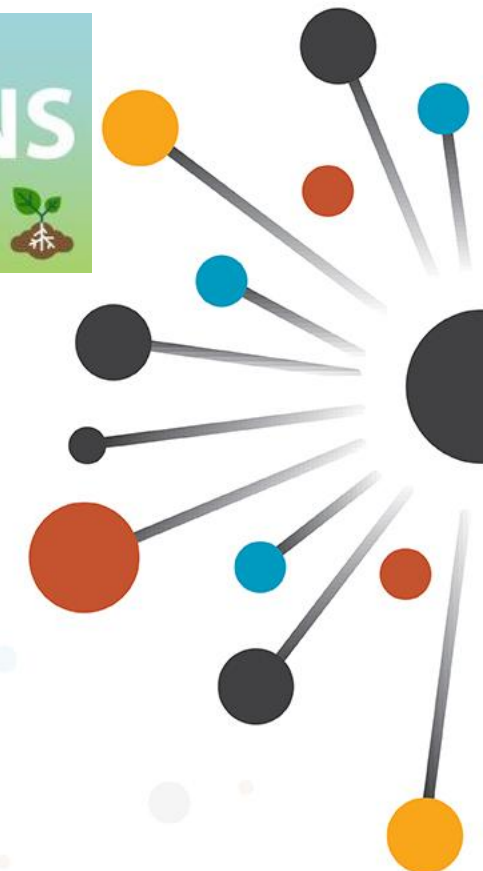
Mreža nacionalnih kontaktnih točk

<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/obzorje-evropa/o-programu-obzorje-evropa/nacionalne-kontaktne-tocke>

HORIZON EUROPE

EURATOM

**MREŽA
NACIONALNIH
KONTAKTNIH TOČK**
Obzorje Evropa

Dodatna podporna mreža za prečne tematike
– odprta znanost, spolna dimenzija itn.

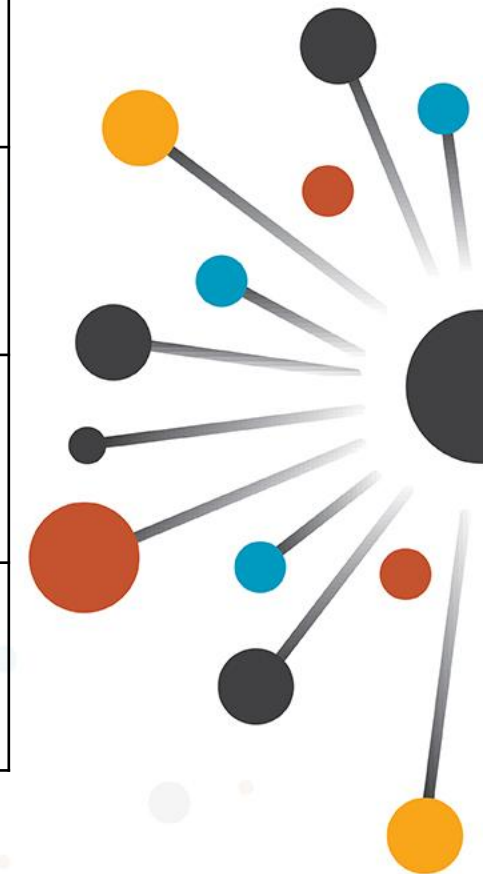
Dodatna podpora

- [Funding & Tender Portal](#)
- ERC podstran o zahtevah OZ: <https://erc.europa.eu/manage-your-project/open-science>
- [Community Research and Development Information Service](#) – CORDIS; portal odobrenih projektov
- [HEU FAQ](#); seznam pogostih vprašanj, možnost oddaje vprašanj (uporabite raje NKT!)
- [R&I Community platform](#); posnetki informativnih dni, pisanje prijave, postopka oddaje, načinov financiranja, podpisovanja GA

Prihajajoči dogodki

25. september 2025	Copyright Law-Key takeaways for all cultural heritage, research and education institutions Prijava: https://us06web.zoom.us/meeting/register/B11iH9ToT0eahMmTxov7hg
22. oktober	Priročnik o načrtovanju ravnanja z raziskovalnimi podatki Prijava: https://projekt-spoznaj.si/dogodek/prirocnik-o-nacrtovanju-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/
9. oktobra 2025	3. nacionalni dogodek projekta SPOZNAJ , na temo „research security” Več: NAJAVA: 3. nacionalni dogodek projekta SPOZNAJ
jesen-zima 2025/26	2. usposabljanje za podatkovne strokovnjake Več in prijave: https://projekt-spoznaj.si/2-usposabljanje-za-podatkovne-strokovnjake-jesen-zima-2025-26/

Hvala za vašo pozornost!

Maja Peharc, maja.peharc@gov.si

*NKT za Reformo in izboljšanje evropskega sistema raziskav in inovacij
(ERA) ter vprašanja odprte znanosti*

